

struinen

waternet

NIEUWS UIT DE AMSTERDAMSE WATERLEIDINGDUINEN | NR. 73 | LENTE 2012

12

Ontmoet onze bewoners...

kleine karekiet

03 STRUINEN MET
Boswachter Rob

04 NATUUR EN WATER
Vissen tellen

07 GESPOT
De struiner

08 PANORAMA
Zeereep

10 KINDERPAGINA
Voorjaar!

11 MIJN WATER
De Keuken

12 BEWONERS VAN DE AWD
Voorjaarsbodes

14 UITGELICHT

16 ACTIVITEITEN-KALENDER

Dit unieke natuurgebied ligt aan de kust, ten zuiden van Zandvoort

Bezoekerscentrum De Oranjekom

1e Leyweg 6 (ingang Oase)

2114 BH Vogelenzang

Telefoon: 020 - 608 75 95

Dinsdag t/m zondag 10.00 – 17.00 uur

En op alle feestdagen

Aanmelden excursies

Vanaf een maand van te voren bij het bezoekerscentrum. Excursies duren ongeveer twee uur. Voor de fietsexcursie is een goede conditie vereist. Graag tijdig afmelden als u niet mee kunt. Meer informatie vindt u op www.waternet.nl.

Over Waternet

Waternet houdt zich als eerste organisatie in Nederland bezig met de hele cyclus van water: het schoonmaken en aanvoeren van drinkwater, afvoeren van afvalwater en het onderhouden van dijken en waterkeringen.

'Als Mister de oren spitst, moet ik opletten'

OP ZIJN AMERIKAANSE QUARTERHORSE MISTER HOUDT BOSWACHTER ROB ARTS (47) TOEZICHT IN DE WATERLEIDINGDUINEN. 'IK MAG DAGELIJKS VERPLICHT NAAR BUITEN.'

“Een American quarterhorse is een rustig en vriendelijk ras. Mister luistert goed en is super wendbaar. Daar is hij op geselecteerd, want we willen duinbezoekers niet afschrikken. Als boswachter ben ik gastheer in de Waterleidingduinen. Mensen kunnen mij altijd alles vragen. Ik ben ook handhaver en houd dus toezicht. Ik let erop of bezoekers een toegangskaartje bij zich hebben, geen honden

meenemen en of niemand vist, kampeert of jaagt in de duinen. Dat komt gelukkig zelden voor.

Als geboren Zilker kom ik al mijn hele leven in de duinen. In 1998 solliciteerde ik naar deze functie. Ik volgde de opleiding Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) en haalde mijn ruiterbewijs en EHBO-diploma. Ik mag nu al bijna vijftien jaar dagelijks verplicht naar buiten!

In het zadel heb ik natuurlijk een fantastisch uitzicht. Ik kan alles perfect in de gaten houden. Toch haal ik het niet bij Mister. Die is met alles altijd net even rapper. Hij heeft een bijzonder reukvermogen en een excellent gehoor. Als Mister de oren spitst, weet ik dat ik goed moet opletten.”

Beroepsvisser Henk Timmer met 'metersnoek'

Met de visboot worden de netten uitgevaren

Meten is weten

**IN 1997 LEVERDE
HET PROEFVISSEN
8 VISSOORTEN
OP. OPMERKELIJ-
KE 'DWAALGAST'
DESTIJD WAS DE
PALING.**

Kijk, een snoek van een meter!

Wie in de Waterleidingduinen langs infiltratiegeulen en voorraadkanalen wandelt, kan in het heldere water minstens vijf soorten vis ontdekken. Dat blijkt uit recent onderzoek naar de visstand in het duinwater. Struinen ging op pad met een beroepsvisser en onderzoekers die voor Hoogheemraadschap van Rijnland de netten uitgooien.

Vissen is in de Waterleidingduinen verboden, maar periodiek wordt op die regel een uitzondering gemaakt. Dan rijden er bonkige mannen in fluorescerende waadpakken met professioneel materieel door de duinen. Zoals vandaag. Achter een zware

bestelbus vol netten en viskuipen rammelt een aanhanger met een motorboot. Alsof beroepsvisser uit IJmuiden of Volendam de weg zijn kwijtgeraakt.

PALING

Achter het stuur van de bus zit Henk Timmer, in het dagelijks leven beroepsvisser in Harderwijk, maar vandaag werkzaam voor een onderzoeksbureau. Naast Henk zitten onderzoekers Harry Blokland en Jan Wullink van bureau ATKb. In opdracht van Hoogheemraadschap Rijnland, bevissen ze met z'n drieën vier dagen lang infiltratiegeulen en waterwinkalen. Harry Blokland vertelt over het doel van dit onalledaagse visavontuur: "De Kaderrichtlijn

Water is een Europese wet die waterorganisaties verplicht eens in de zes jaar te onderzoeken welke vissen er in sloten, kanalen en meren leven. De visstand zegt het een en ander over de waterkwaliteit, bijvoorbeeld of het water schoon en gezond genoeg is." Ook als water uitzonderlijk schoon is, zoals duinwater, moet er gerapporteerd worden. Het laatste onderzoek stamt van ver voor de Europese regels, en werd nog uitgevoerd door Waternet zelf. In 1997 leverde het proefvissen 8 vissoorten op. Opmerkelijke 'dwaalgast' destijds was de paling. Zou die bedreigde zoetwatervis nu nog rond zwemmen in de Waterleidingduinen?

ZEGEN

Bij het Westerkanaal laat Jan Wullink de visboot voorzichtig van de trailer in het water glijden. Als de motor draait, vaart hij een langgerekt visnet uit. Deze 'zegen' heeft een fuik in het midden en links en rechts een net dat rechtop in het water staat. Aan de onderkant zijn een 'loodsim' en bovenin drijfvertjes bevestigd. Om te voorkomen dat vissen verder het kanaal worden op gedreven, wordt een 'keurnet' geplaatst. Als dat staat, wordt de zegen langzaam binnengehaald. Dat gaat niet eenvoudig. De mannen moeten

al hun kracht aanroepen om de zegen in beweging te krijgen. Meter voor meter kruipt de fuik richting het keurnet. Al snel wordt duidelijk dat er volop leven in zit. Kolken verraden vis. Dat beeld blijkt enigszins vertekend door grote hoeveelheden waterplanten die half november nog mee naar boven komen.

GROTE ROOFVIS

Dan klinken verlossende woorden van kenner Henk Timmer: "Vis! Kijk: een snoek van een meter!" Dat er grote vissen in de Waterleidingduinen leven, is voor sommige mensen geen geheim. In de jaren tachtig zijn graskarpers uitgezet die voor Waternet als 'natuurlijke grasmaaiers' een aantal waterwinkalen open houden. De Graskarpers hebben inmiddels een respectabele lengte van 80 centimeter bereikt. Dat er ook metersnoeken in het Westerkanaal op prooi jagen, is toch een verrassing. Beroepsvisser Henk pakt de grote roofvis behendig achter de kieuwen en geeft hem over aan collega Wullink. Die constateert op de oever dat de beroepsvisser iets te optimistisch was. "Krap 98 centimeter," zegt Wullink, "maar Henk zat er niet ver naast." De 'trek' met de zegen heeft nog meer verrassingen

Het keernet houdt de vis tegen

in petto. Er blijkt een dodaar, een kleine futensoort, verstrikt in de netten. Met een enkele handgreep is het beestje verlost en vlucht schijnbaar onaangedaan onder water. Uit de fuik komt nog een graskarper, een handvol tiendoornige stekelbaarsjes, enkele baarzen en wat blankvoorn mee naar boven. Als ze zijn geteld en gemeten gaan de vissen een voor een weer het kraakheldere water in.

VOEDSELARM WATER

Uit de onderzoeksresultaten die begin maart door ATKB en Hoogheemraadschap van Rijnland zijn vrijgegeven, komt naar voren dat er vijf vissoorten in de Waterleidingduinen zijn gevangen, exact dezelfde vissen die in het Westerkanaal aan de oppervlakte kwamen. Een paling zat er dit keer niet bij. Wat niet wil zeggen dat deze bedreigde diersoort uit het duinwater verdwenen is. Paling schuilt in de wintermaanden in de bodem en wordt met de zegen niet snel gevangen. Ook kolblei is in 2011 niet gevangen.

Op basis van de proefvangsten schatten de onderzoekers dat er zo'n 7.000 vissen per hectare water in de Waterleidingduinen leven. Volgens het onderzoeksrapport: "een goede score," voor helder water dat erg geïsoleerd ligt en geen open verbinding heeft die vistrek mogelijk maakt.

Dat er toch nog vijf soorten voorkomen zou te maken kunnen hebben met rondtrekkende watervogels. Aan hun vochtige poten en veren blijven in de paaitijd soms visseitjes kleven die ze achterlaten in het water van de Waterleidingduinen. De voedselarme samenstelling van het water maakt dat het niet geschikt is als leefgebied voor alle soorten zoetwatervis.

ZELF ZIEN!

De grootste snoeken en karpers kan iedereen dit voorjaar met eigen ogen zien. Wandel kalm langs de toevoersloot, maak weinig geluid en geen onverwachte armzwaaien. Je kunt snoeken en karpers zo tot op een paar meter naderen.

Maandag 20 februari
om 10.15 uur

naam:

Cisca Klarenberg (sb)

De struiner

Wat doe je in de Amsterdamse Waterleidingduinen?

"Samen met mijn man Hans struin ik al jaren door de duinen. Zodra we bij ingang Oase of Panneland het duin inlopen, zoeken we een struinpaadje of een wildwissel om het duin te ontdekken. We zijn direct in de wereld van sporen van dier en mens, ontluikende natuur, insecten en vogels. Als kind bestudeerde ik hier met mijn vader paddenstoelen en keken we naar vogels. Ik geniet van alle jaargetijden en kom ieder seizoen in de duinen."

Kom je hier vaak?

"Ik begeleid tegenwoordig als vrijwilliger excursies voor scholieren die ik de natuur laat ontdekken. Daarnaast geef ik excursies aan kinderen van natuurgroep De Til uit Haarlem. Ook ben ik actief binnen de kinderwerkgroep van IVN Zuid-Kennemerland. Ik geef excursies over diersporen, paddenstoelen en vogels."

Wat vind je zo bijzonder aan dit gebied?

"De natuur is hier enorm afwisselend, je mag hier overal struinen en dat maakt natuurbeleving veel completer. Struinen is ook spannend en je ziet meer. Jong en oud zullen zich hier niet snel vervelen. Alles wat je ziet, hoort of ruikt is een ervaring voor nu en later. In de Hartenkamp werk ik op de kinderboerderij met cliënten met een verstandelijke beperking. Het is mooi werk. Maar daarna is het heel belangrijk voor mij om heerlijk een rondje te struinen in de Amsterdamse Waterleidingduinen!"

paal **72**
Project Noordvoort

PAAL 69

Op deze plek is de foto van de zeereep genomen. Paal 69 is beter bekend als het naaktstrand.

VEILIGHEID

De hoge zeereep beschermt ons achterland. Om het helmgras te beschermen heeft Hoogheemraadschap Rijnland een hek geplaatst.

NOORDVOORT

3 km ten zuiden van deze plek starten we binnenkort het project Noordvoort. Hier laten we het zand weer stuiven en de duinen natuurlijker worden.

HELMGRAS

Tussen het wuivende helmgras zie je als je geluk hebt de witte spiegel (kont) van een ree verschijnen.

BUNKERS

Er liggen hier tientallen bunkers uit de 2e Wereldoorlog. Ze horen bij de AtlantikWall, deze loopt van Noorwegen tot en met de Pyreneeën in Spanje.

22 meter
Gemiddelde hoogte zeereep

2685 km
Lengte Atlantikwall

Voorjaar!
Voorjaar!

Het is weer voorjaar!

Het voorjaar is dé tijd om te genieten van de zon die weer lekker warm wordt. Ben je klaar voor mooie lange struintochten in de natuur?

Dat de zon weer langer schijnt is goed te merken, want de natuur komt weer overal tot leven. De vogels zoeken een liefje om een nestje te bouwen. Dat doen ze met takjes, veertjes, spuug, strootjes en klei.

Probeer zelf maar eens een nestje te maken van wat takjes. Gebruik je twee vingers als een snavel. Eitje toch?

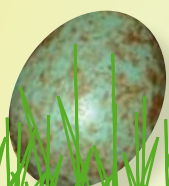
Soms vind je eieren op de grond die uit het nest zijn gerold. Weet jij welk ei bij welke vogel hoort?

koolmees

merel

kip

huismus

A

B

C

D

De goede antwoorden:
Koolmees B / Kip C / Huismus D / Merel A

'Wat is een keuken zonder water?'

Waternet zuivert drinkwater in de Amsterdamse Waterleidingduinen, voert afvalwater af, houdt het oppervlaktewater schoon en onderhoudt dijken, sluizen en gemalen. In 'Mijn water' vertellen klanten van Waternet over hun favoriete water.

Wie?

Cliff Williams (36) is assistant-kok. Cliff woont in Amsterdam sinds 1991, toen hij met zijn ouders overkwam uit Suriname. Sinds zeven jaar werkt hij in woonzorgcentrum De Klinker. Daar verzorgt hij vanaf 11.00 uur 's ochtends de warme middagmaaltijd.

Waar?

Zorgcentrum De Klinker ligt in het hart van de Amsterdamse Kinkerbuurt, hoek Borgerstraat, Ten Catestraat. Naast verpleeghuis, met 60 vaste bewoners, vervult het een belangrijke functie als buurtcentrum. Buurtbewoners kunnen er al voor

negen euro per maaltijd aanschuiven. "Dat is voor een driegangen menu hoor," zegt Cliff. "Vandaag serveren we bloemkoolsoep, hutspot met rundersukade en perzik op sap." Wie 75 jaar of ouder is krijgt 2,50 euro korting. Er zijn dagelijks activiteiten. Vandaag is er bingo en wordt er volop gekeurd. Wie even naar buiten wil, treft het: de Ten Catemarkt is om de hoek.

Wat(er)?

Wat is een keuken zonder water? Cliff: "In een keuken zonder water wordt niets klaargemaakt. We wassen onze handen, spoelen de groenten schoon, koken aardappelen, pasta en rijst, maken soep en sauzen en gebruiken water voor de vaat. Neem het driegangen menu van vandaag. Dat kunnen we zonder water niet bereiden."

Voorjaarsbodes

Het voorjaar kondigt zich aan in specifieke geluiden (vogels!), kruidige geuren en bonte kleuren. Na de korte maar strenge winter komen de duinen in maart en april weer tot leven. Het is tijd om weer lekker naar buiten te gaan.

RIETZANGERS

Ze zijn niet groter dan de huismus, maar als lentebodes niet te missen: de rietzanger en de kleine karekiet ('kare-kare-kare-kiet'). Ze laten zich weer horen vanaf maart en april in rietkragen en rietvelden, waar ze nauwelijks zichtbare nestjes bouwen. Ook de tjiftjaf ('tjif-tjaf, tjif-tjaf') is een onmiskenbare voorjaarszanger, maar houdt zich net als de bosrietzanger meer op tussen bomen en struweel.

WATERVLEERMUIS

Zodra het warmer wordt en er weer genoeg insecten rond vliegen, ontwaakt de watervleermuis uit zijn winterslaap. In de AWD brengt dit kleine zoogdier de wintermaanden door in 70 van de

130 bunkers die in het natuurgebied liggen. Daar voelen ze zich thuis bij een constante temperatuur van enkele graden boven nul en een hoge luchtvochtigheid. Het is er bovendien aardedonker en doodstil. Tijdens een wintertelling zijn vorig jaar in de bunkers meer dan 200 watervleermuizen geteld. De watervleermuis komt tevoorschijn als het schemerig wordt. Vlak boven de waterspiegel jaagt hij op kleine insecten. Eind juni, begin juli worden de jongen geboren. Het vrouwtje krijgt één jong per worp.

MEIDOORN

De meidoorn kan tot 300 jaar oud worden. Hij groeit langs bosranden en oevers en leent zich goed om van enige afstand te fotograferen. De sterk geurende bloemen, die vanaf mei bloeien, worden niet door iedereen gewaardeerd. Draagt later in het jaar mooie donkerrode bessen. Door de overwegende zuidwesten wind staat meidoorn met de kroon naar het noordoosten gebogen. Daardoor heeft zijn gedrongen postuur wel wat weg van een bonsaiboom.

watervleermuis

meidoorn

PASPOORT

Naam: Ijsvogel

Latijnse naam: Alcedo atthis

Lengte: 16 tot 20 cm

Vleugel-spanwijdte: ca. 25 cm

Te herkennen aan: azuurblauwe kop en veren; kastanjerode borst; zwarte dolkachtige snavel

Wanneer te zien: hele jaar door

Voedsel: tiendoornige stekelbaarsjes, voorntjes, grote insecten en kikkervisjes

DE IJSVOGEL

Ijsvogels houden niet van strenge winters. Als het water te lang bevroren is, gaan ze dood van de honger. In de afgelopen vorstperiode had de ijsvogel het moeilijk in ons land. In de Waterleidingduinen viel dat mee. De watertemperatuur is door de watertoevoer uit het Lekkanaal redelijk constant en het stroomt licht, vooral in

de toevoer- en afvoerkanalen. Daardoor vriest het water niet snel dicht. Met wat geluk kun je de ijsvogel zien vissen op overhangende takken. Daar laat hij zich loodrecht in het water vallen. Vliegt vervolgens als schim razendsnel voorbij, in een rechte vlucht boven het water. In de mythologie staat de ijsvogel voor eeuwige trouw.

Tip van: boswachter Gerard

Onze winterkleding hangt weer in de kast, het is voorjaar! Tijd om van de warme zon te genieten. De bomen, struiken en grassen in de duinen worden langzaam weer groen en de dieren steeds actiever. Dat geldt helaas ook voor de teek en dat kan voor u een risico zijn. Blijf in het duin in lange broek lopen, bescherm of bedek blote lichaamsdelen en controleer het lichaam na een duinbezoek altijd op teken. Meer informatie over teken en het voorkomen van een tekenbeet die de ziekte van Lyme kan veroorzaken: www.weekvandeteek.nl

Werkzaamheden

Koeien en schapen

Na een aantal zachte wintermaanden kwam er alsnog een stevige winter met sneeuw en ijs voorbij. Gelukkig hebben de koeien en schapen genoeg eten kunnen vinden om in goede conditie te blijven. Er hoefde niet te worden bijgevoerd. De schapen blijven tot mei nog op hun vaste winterlocatie grazen. Vanaf mei kunt u weer twee herders met hun schaapskudde in de duinen tegenkomen. Ze zijn zeven dagen per week aanwezig. Bij de ingangen en in het bezoekerscentrum is te lezen waar ze zich bevinden.

Parkeerplaats Panneland

Na de opknappbeurt van de parkeerplaatsen bij ingang Zandvoortselaan en De Zilk is nu ingang Panneland aan de beurt. De werkzaamheden zijn begin dit jaar gestart, maar worden op een laag pitje gezet om broedende vogels niet te verstoren. Na de zomervakantie maken we het werk af. Er worden wegen geasfalteerd en klinkers en grasstenen gelegd. Ook planten we enkele nieuwe bomen en struiken. De firma Schelvis voert het werk uit. Tijdens de werkzaamheden is de helft van de parkeerplaats beschikbaar.

Prunus bestrijding

Ook dit jaar zijn we weer druk met prunus (vogelkers) bestrijden. We gaan prunus zagen en trekken in het Hoekgatterduin, bij de Vellen en langs het Bannaart Schusterkanaal. De werkzaamheden worden door onze medewerkers en vrijwilligers en door de firma Versteeg uitgevoerd. Met ons eigen team gaan we aan de slag langs de rand van het Vogelenveld en de Graaflandsebergen en bij de Sasbergen.

Maaiwerk geulen

Door onze collega's van de waterzuivering is de uitstroombak van de U3 langs het Bannaartkanaal gerenoveerd. Het gebied rondom is tijdens deze werkzaamheden een beetje verrommeld. We zorgen ervoor dat de bodem weer herstelt en het gras kan groeien. De waterstand in het Bannaart Schusterskanaal wordt ten zuiden van dam 9 verhoogd. Door dit hogere waterpeil zal een deel van de oeervegetatie afsterven. De bovengrondse vegetatie tussen de oude en nieuwe oeverlijn zetten we af voordat het waterpeil stijgt. Het maaiwerk in de geulen wordt afgerond. Het losgemaakte riet wordt met een trekker en kar verzameld en in containers afgevoerd.

Schapenscheerdag 2 juni

Met behalve schapenscheren een demonstratie van de herder en leuke activiteiten voor kinderen, zoals zelf vilt maken en schminken. Ingang Oase, start 10.00 uur. Meer informatie vind u in mei op www.waternet.nl

Volg ons op twitter en facebook

Boswachters Gerard en Martin vertellen over hun werk in de duinen en al het moois wat er te zien en te beleven is. Volg ze op twitter.com/boswachterAWD en op facebook.com/waternet

Nieuw duinbier!

In het bezoekerscentrum verkochten we al Duindoornbier... maar dit voorjaar komt daar ook Vlierbessenbier bij. Kom langs en proef de heerlijk frisse fruitige smaak.

COLOFON

Struinen is een uitgave van Waternet en wordt op verzoek gratis toegezonden. U kunt zich aanmelden via struinen@waternet.nl

Redactie: Afdelingen Bron & natuurbeheer en Communicatie, Waternet

Artdirectie en ontwerp: Lava.nl (Noortje Boer)

Tekst: Michel Verschoor

Aan deze Struinen werkten mee: Miranda Kok, Gerard Scholten, Peter Olijhoek, Saskia Voolstra

Fotografie: Alwin Slomp, Arie Griffioen, Gerard Scholten, Joop Hilster, Michel Verschoor, Piet Munsterman

Tips voor de redactie: struinen@waternet.nl
Redactie Struinen
Vogelengangseweg 21
2114 BA Vogelengang

16 activiteitenkalender Amsterdamse Waterleidingduinen

Ontmoet
herder Daphne
vanaf mei!

APRIL

ZO 1	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
ZO 8	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	07.00	ingang Panneland	gratis
VR 13	Fietsexcursie ☞	13.00	BC De Oranjekom	€ 5,-
ZO 15	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
WO 18	Ssstt...hier wordt gewandeld ☞ Avondwandeling met de boswachter	19.30	ingang Oase	€ 5,-
WO 25	Lammetjes kijken met paard en wagen ☞ Kinderexcursie voor 1 volwassene met 2 kinderen tot 8 jr	14.00	ingang De Zilk	€ 10,- (3p.)
WO 25	Kinderexcursie geweien (afwerpstangen) zoeken ☞ (8-14 jr)	14.00	ingang Panneland	€ 5,-

MEI

DI 1 / DO 3	Lammetjes kijken met paard en wagen ☞ Kinderexcursie voor 1 volwassene met 2 kinderen tot 8 jr	11.00	ingang De Zilk	€ 10,- (3p.)
WO 2	Nachtegalen in concert ☞	20.00	ingang Zandvoortselaan	€ 5,-
ZO 6 / ZO	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
WO 9	Lammetjes kijken met paard en wagen ☞ Kinderexcursie voor 1 volwassene met 2 kinderen tot 8 jr	14.00	ingang De Zilk	€ 10,- (3p.)
ZO 13	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	05.45	ingang De Zilk	gratis
WO 16	Met paard en wagen op zoek naar de herder ☞	13.30	ingang De Zilk	€ 10,- (3p.)
ZA 19	Kinderexcursie voor 1 volwassene en 2 kinderen tot 8 jaar	11.00		
VR 18 / 25	Fietsexcursie ☞	13.00	BC De Oranjekom	€ 5,-
WO 23	Ssstt...hier wordt gewandeld ☞ Avondwandeling met de boswachter	20.00	ingang Oase	€ 5,-
ZA 26	Met paard en wagen op zoek naar de herder ☞ Kinderexcursie voor 1 volwassene en 2 kinderen tot 8 jr	10.00	ingang De Zilk	€ 10,- (3p.)

JUNI

ZA 2	Schapenscheerday met leuke activiteiten	10.00	ingang Oase	gratis
ZO 3	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
ZO 10	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	05.15	ingang Zandvoortselaan	gratis
WO 13	Wildexcursie in busje (vanaf 16 jaar) ☞	06.00	ingang Oase	€ 5,-
WO 13	Met paard en wagen op zoek naar de herder ☞ Kinderexcursie voor 1 volwassene en 2 kinderen tot 8 jaar	13.30	ingang De Zilk	€ 10,- (3p.)
VR 15	Met paard en wagen op zoek naar de herder (volwassenen) ☞	11.00	ingang De Zilk	€ 10,-
ZA 16	Workshop natuurfotografie voor beginners (vanaf 16 jaar) ☞	07.00	BC De Oranjekom	€ 10,-
ZO 17	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
WO 20	Natuur en meditatie ☞	20.00	ingang Panneland	€ 7,50
VR 22	Fietsexcursie ☞	13.00	BC De Oranjekom	€ 5,-
VR 22	Nationale nachtvindernacht (Aanmelden bij Marja Koning, 023- 528 90 09, marja-franskoning@kpnmail.nl) ☞	22.15	ingang Oase	gratis
ZA 23	Midzomernachtwandeling (vanaf 16 jr) ☞ Goede conditie nodig	20.00	ingang De Zilk	€ 10,-
ZO 24	Libellenexcursie door KNNV – Libellenwerkgroep ☞	12.00	BC De Oranjekom	gratis
ZA 30	Een dag op stap met de herder Meer informatie vanaf mei bij BC de Oranjekom			